

**UNIVERSITEIT
GENT**

UNIVARIATE STATISTIEK

Statistiek in de criminologie, hoofdstuk 3 / prof. dr. Christophe Vandeviver

INLEIDING

INLEIDING

- Univariate statistiek.
  - 1 variabele.
- Frequentietabellen.
  - Absoluut (f_i), relatief (p_i), cumulatief ($\sum n$).
- Grafieken.
  - Staafdiagrammen, histogrammen.
  - Box plot.
- Centrummaten.
  - Modus (M_o), mediaan (M_d), kwartieren (Q), rekenkundig gemiddelde ($\bar{x}$).
- Spreidingsmaten (variabiliteit, verschillen).
  - Variantie (s^2), standaarddeviatie (standaardafwijking) (s).

KEUZE VAN STATISTISCHE PARAMETERS

- Welke statistische parameters je kan gebruiken is afhankelijk van het meetniveau van de variabele.
- Vuistregel:
  - Statistische parameters die op een lager meetniveau kunnen worden gebruikt, kunnen ook op een hoger meetniveau worden gebruikt.
  - Maar in principe nooit omgekeerd.

ABSOLUTE & RELATIEVE FREQUENTIE

- Absolute frequentie.
  - Aantal elementen met een bepaalde waarde (f_i).
  - Bv. Het aantal inbraken per straat, hoe vaak je het afgelopen jaar slachtoffer werd van een seksueel delict.
- Relatieve frequentie (proportie).
  - Aantal elementen met een bepaalde waarde (f_i) gerelateerd aan het totaal aantal elementen (n):
$$p_i = \frac{f_i}{n}; f_i = p_i n$$
  - Percentage: proportie vermenigvuldigd met honderd.

EEN VOORBEELD

Tabel 1. Seksueel slachtofferschap onder studenten aan UGent (n = 1200)

	Absolute frequentie	Proportie	Percentage (%)	Cumulatief percentage (%)
Geen seksueel slachtoffer	666	$666/1200 \rightarrow 0,55$	$0,55*100 \rightarrow 55,5$	55,5
Wel seksueel slachtoffer	534	$534/1200 \rightarrow 0,44$	$0,44*100 \rightarrow 44,5$	100
Totaal	1200	1	100	

Tabel 2. Studiejaar slachtoffers van seksueel geweld onder studenten aan UGent (n = 534)

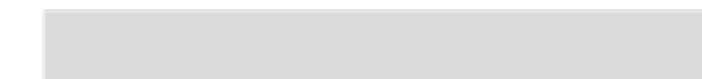
	Absolute frequentie	Proportie	Percentage (%)	Cumulatief percentage (%)
1^e bachelor	387	$387/534 \rightarrow 0,73$	$0,73*100 \rightarrow 72,47$	72,47
2^e bachelor	49	0,09	9,18	81,65
3^e bachelor	39	0,07	7,30	88,95
1^e master	24	0,05	4,49	93,45
2^e master	13	0,02	2,43	95,88
Schakeljaar	22	0,04	4,12	100
Totaal	534	1,00	100	

Most dangerous cities

Total murders in 2014

WRONG

Chicago

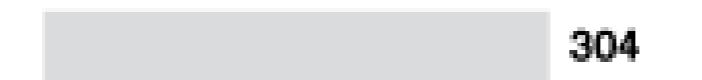
407

New York

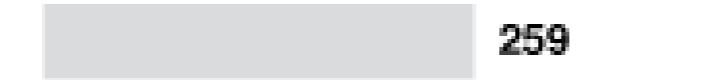
328

Detroit

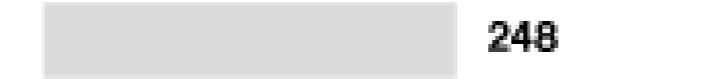
304

Los Angeles

259

Philadelphia

248

Most dangerous cities

Murder rate in major US cities in 2014,
per 100,000 people

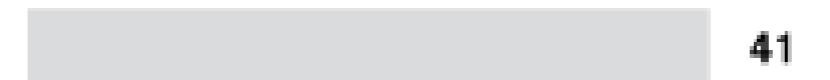
RIGHT

Detroit

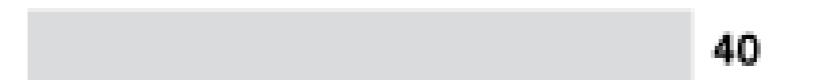
45

New Orleans

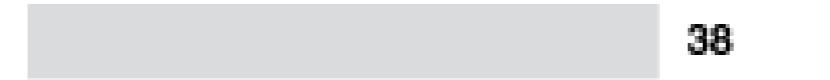
41

Newark

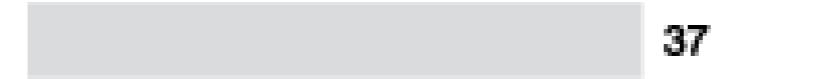
40

St. Louis

38

Baltimore

37

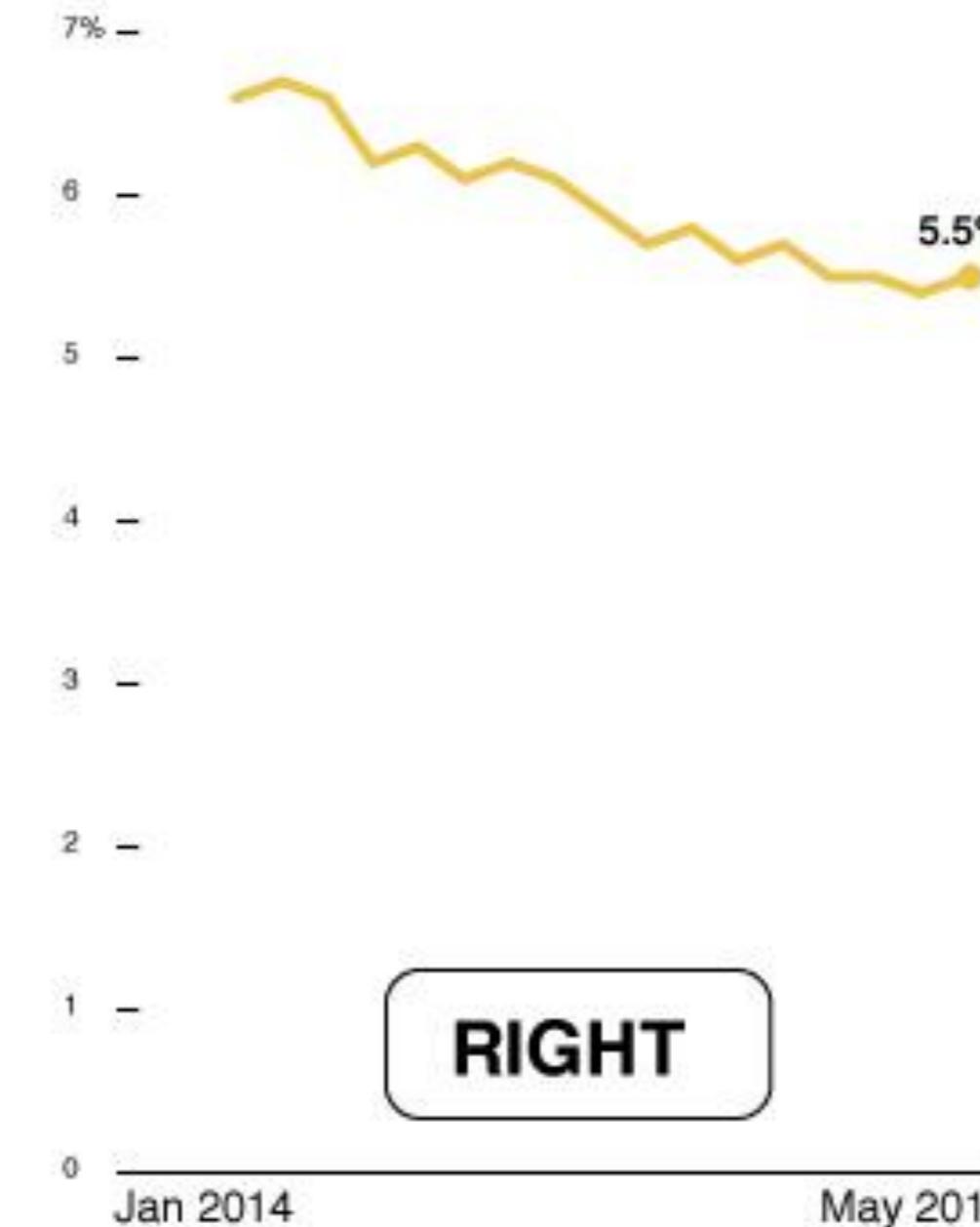
GRAFIEKEN

OVER DE SCHAAL EN IJKING VAN X- EN Y-AS

US GDP

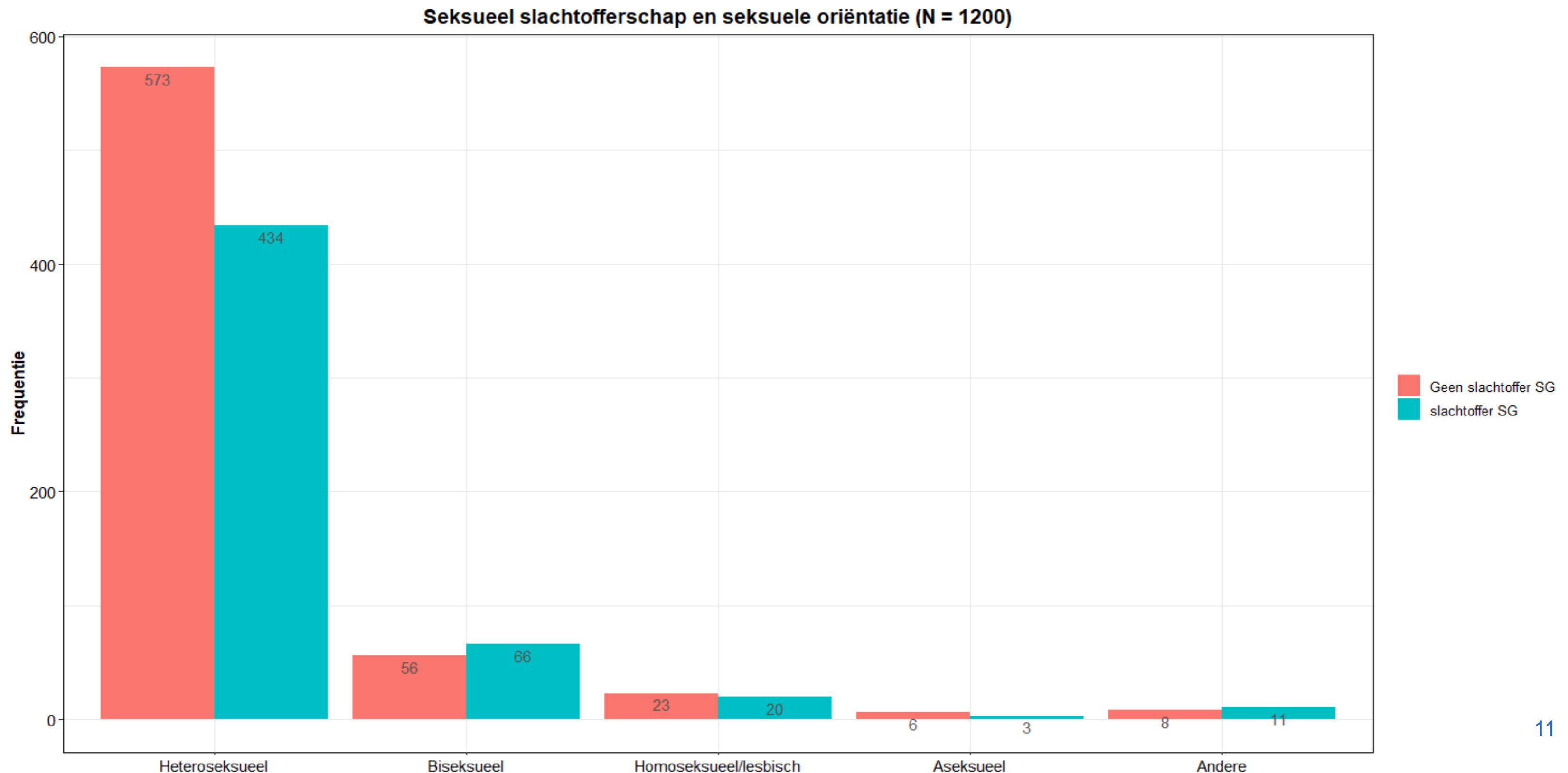
US GDP

Source: [National Geographic](#)

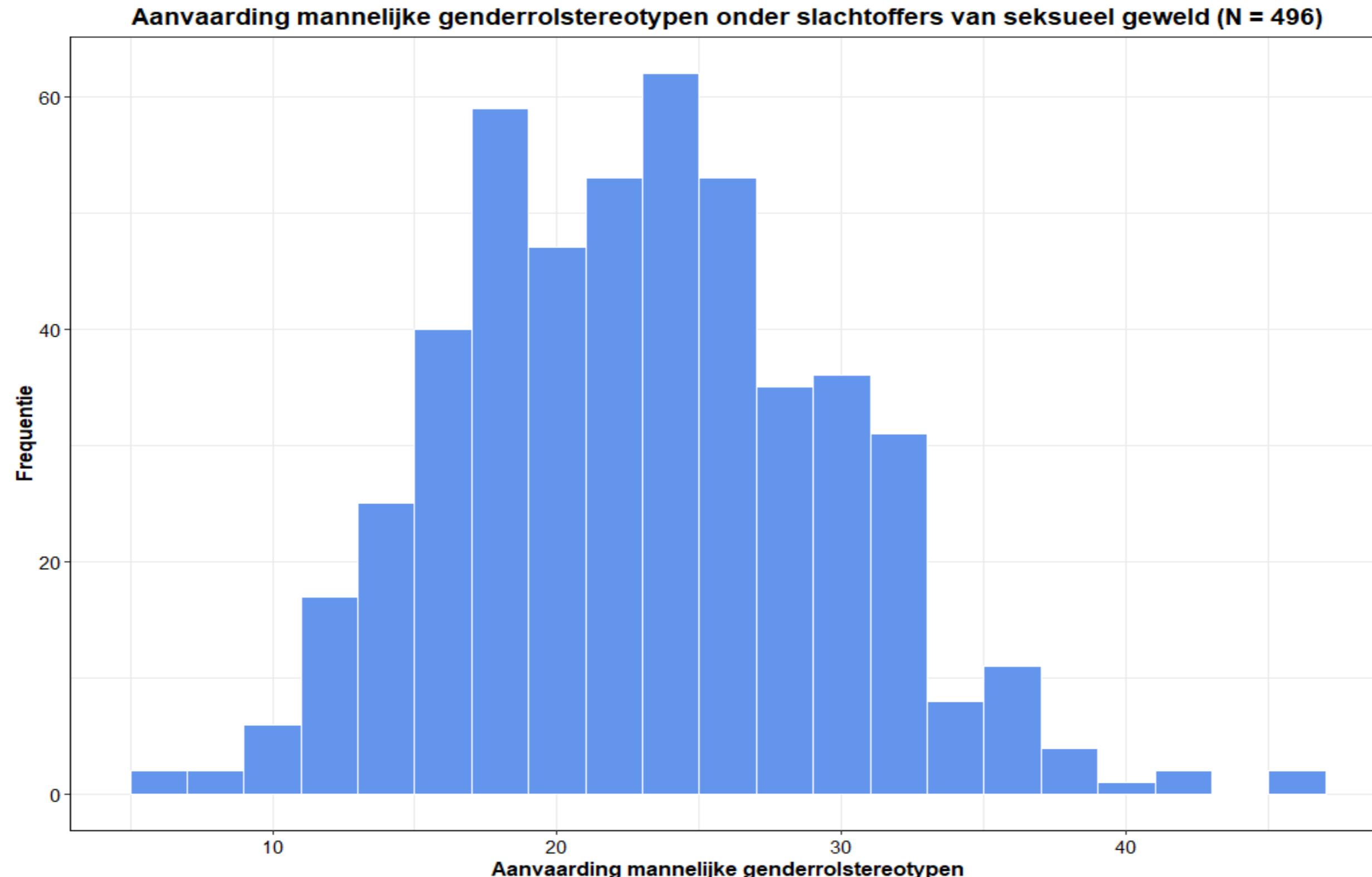
STAAFDIAGRAM (BAR CHART)

– Nominale en ordinale variabelen

HISTOGRAM

– Metrische variabelen

PARAMETERS VAN CENTRALITEIT

MODUS (MODE)

- Nominale, ordinale & metrische variabelen.
- Modale waarde M_o .
  - Waarde met vaakst voorkomende frequentie in een set waarden.
  - Zgn. ‘zwaartepunt’ van verdeling.

$$\begin{pmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{array}{cc} x & f_i \\ 0 & 3 \\ 1 & 4 \\ 2 & 2 \end{array} \rightarrow M_o = 1$$

MEDIAAN (MEDIAN)

- Ordinale & metrische variabelen.
- Mediaan M_d .
  - Middelste waarde van een oplopend geordende set warden.
  - Zgn. ‘middenpunt’ van verdeling.
  - 50% observaties $< M_d$.
  - 50% observaties $> M_d$.
- Relatief ongevoelig voor extreme waarden (i.t.t. rekenkundig gemiddelde).
- Hoe berekenen?
  1. Rangschik alle observaties (cases) n oplopend (van laag naar hoog).
  2. Bepaal de waarde van $\frac{n+1}{2}$ -de observatie.
    1. Indien n oneven getal: M_d direct afleesbaar.
    2. Indien n even getal: M_d gemiddelde van twee middelste observaties.

MEDIAAN (MEDIAN)

$$\begin{pmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \end{pmatrix}$$

$(0, 0, 0, 1, 1, 1, 1, 2, 2)$

$$M_d = 1$$

KWARTIELEN (QUARTILES)

- Ordinale & metrische variabelen.
- Oplopend geordende reeks observaties opgedeeld in vier groepen met zo gelijk mogelijk aantal elementen per groep.
  - $Q_1 = 25\% n$ kleiner en $75\% n$ groter.
  - $Q_2 = 50\% n$ kleiner en $50\% n$ groter = M_d .
  - $Q_3 = 75\% n$ kleiner en $25\% n$ groter.
- Vijfgetallensamenvatting:
  - $Q_0 = \min$
  - Q_1, M_d, Q_3
  - $Q_4 = \max$

REKENKUNDIG GEMIDDELDE (MEAN)

- Metrische variabelen.
- Rekenkundig gemiddelde $\bar{x}$.
  - ‘Gemiddelde’ waarde van een set waarden.
  - Zgn. ‘evenwichtspunt’ van verdeling.
- Som van alle voorkomende waarden x gedeeld door het totaal aantal observaties n :

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \cdots + x_n}{n}$$

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

REKENKUNDIG GEMIDDELDE (MEAN)

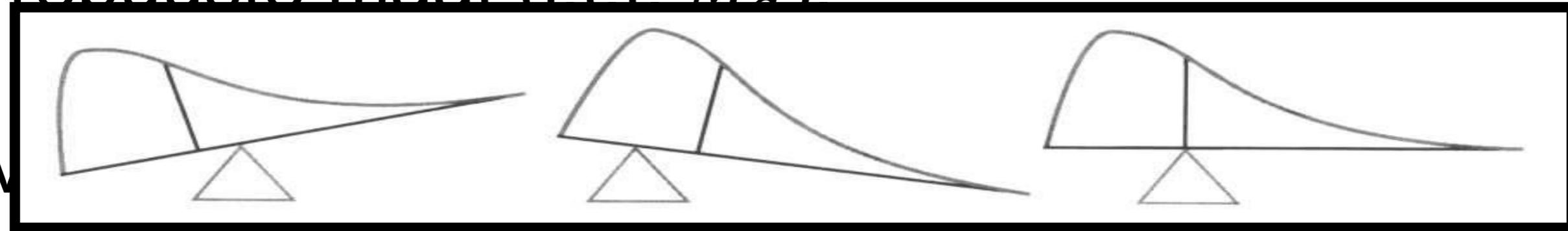
$$\begin{pmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \end{pmatrix}$$

↓

$$\bar{x} = \frac{0 + 0 + 0 + 1 + 1 + 1 + 1 + 2 + 2}{9} = \frac{8}{9} = 0.89$$

KENMERKEN VAN REKENKUNDIG GEMIDDELDE

- $\bar{x}$ is het evenwichtspunt van de verdeling.
- $\bar{x}$ is gevoelig voor extreme waarden en bijgevolg
geen robuuste maat (i t t M_d)
- Som v

$$\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x}) = 0$$

VOORBEELD

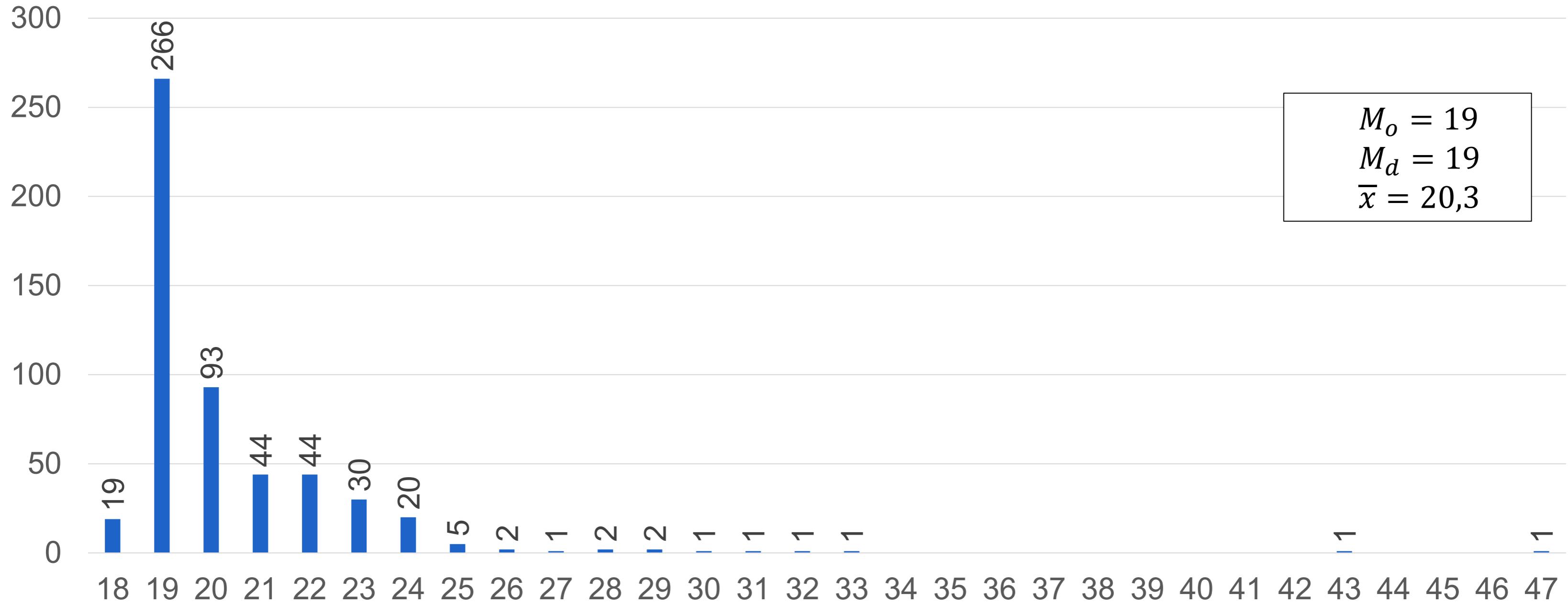
- Frequentieverdeling leeftijd slachtoffers seksueel geweld.
- $M_o = 19$
- $M_d = 19$
- $\bar{x} = 20,3$

Tabel 3. Leeftijd slachtoffers seksueel geweld bij studenten aan UGent (n = 534)

Leeftijd	Frequentie
18	19
19	266
20	93
21	44
22	44
23	30
24	20
25	5
26	2
27	1
28	2
29	2
30	1
31	1
32	1
33	1
43	1
47	1

VOORBEELD

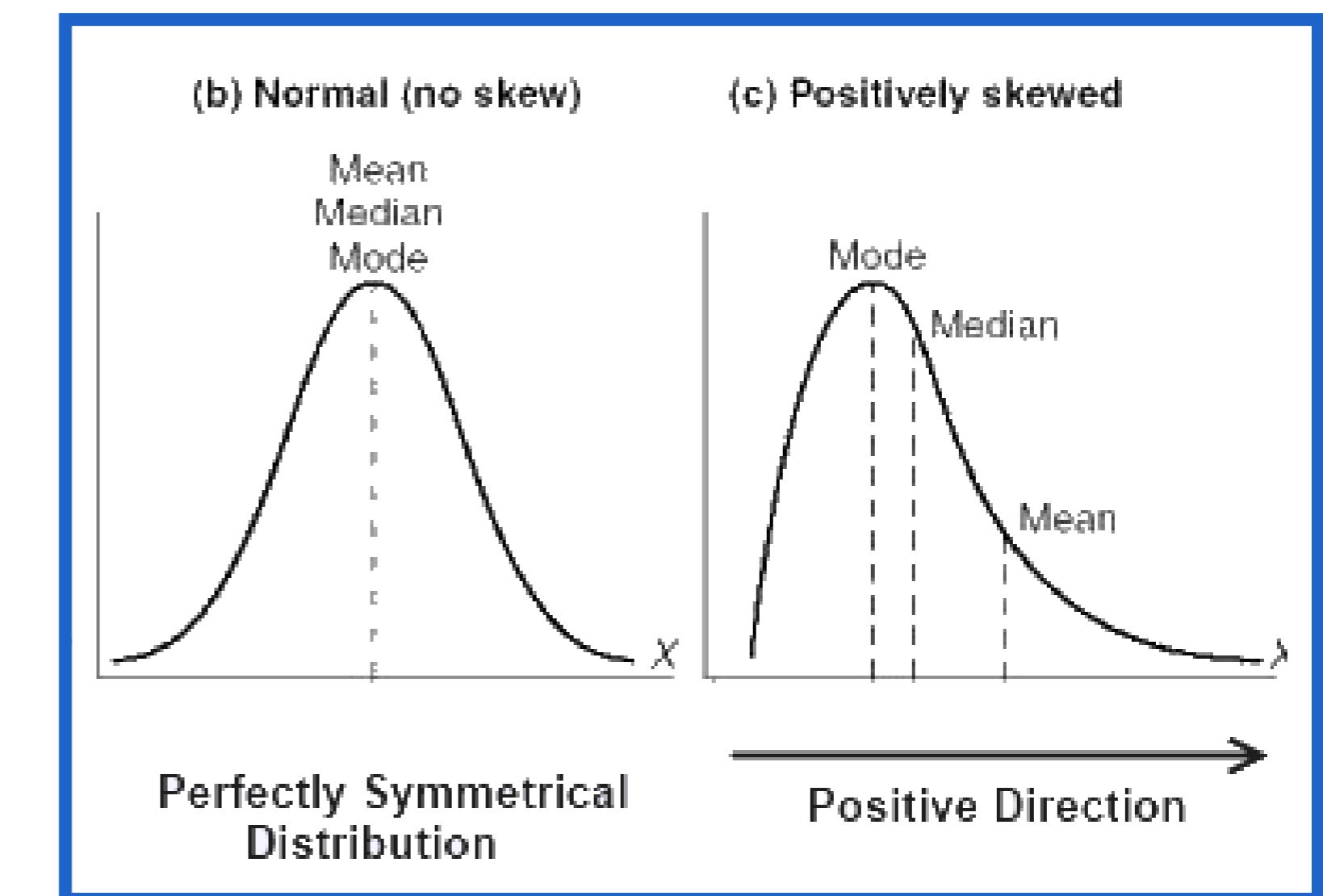
Leeftijd slachtoffers seksueel geweld bij studenten aan UGent (n = 534)

$$\begin{aligned}M_o &= 19 \\M_d &= 19 \\\bar{x} &= 20,3\end{aligned}$$

KIEZEN VAN GEPASTE CENTRUMMAAT?

- Vuistregel:
  - Informatiegehalte maximaliseren en centrummaten combineren.
  - Onderzoeks vraag is bepalend.
- Elke centrummaat drukt iets anders uit én vorm van verdeling beïnvloedt centrummaten:

PARAMETERS VAN SPREIDING

VARIATIEBREEDE

- Ordinale variabelen.
- Variatiebreedte V .
  - Verschil tussen grootste en kleinste waargenomen waarde.
  - Gebruikt zeer beperkte hoeveelheid beschikbare info.

$$V = \max_i(x_i) - \min_i(x_i)$$

INTERKWATIELAFSTAND (INTER QUARTILE RANGE)

- Ordinale variabelen.
- Interkwartielafstand *IKA*.
  - Verschil tussen het derde en eerste kwartiel.
  - Gebruikt 50% van de beschikbare info.

$$IKA = Q_3 - Q_1$$

(STEEKPROEF)VARIANTIE (VARIANCE)

- Metrische variabelen.
- $\text{Var } s^2$.
  - Mate waarin steekproefwaarden afwijken van het rekenkundig gemiddelde $\bar{x}$.
  - Uitdrukking van de mate waarin observaties onderling verschillen.

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}$$

(STEEKPROEF)STANDAARDAFWIJKING (STANDARD DEVIATION)

- Metrische variabelen.
- Standaardafwijking s .
  - Vierkantswortel van de variantie.

$$s = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}} = \sqrt{s^2}$$

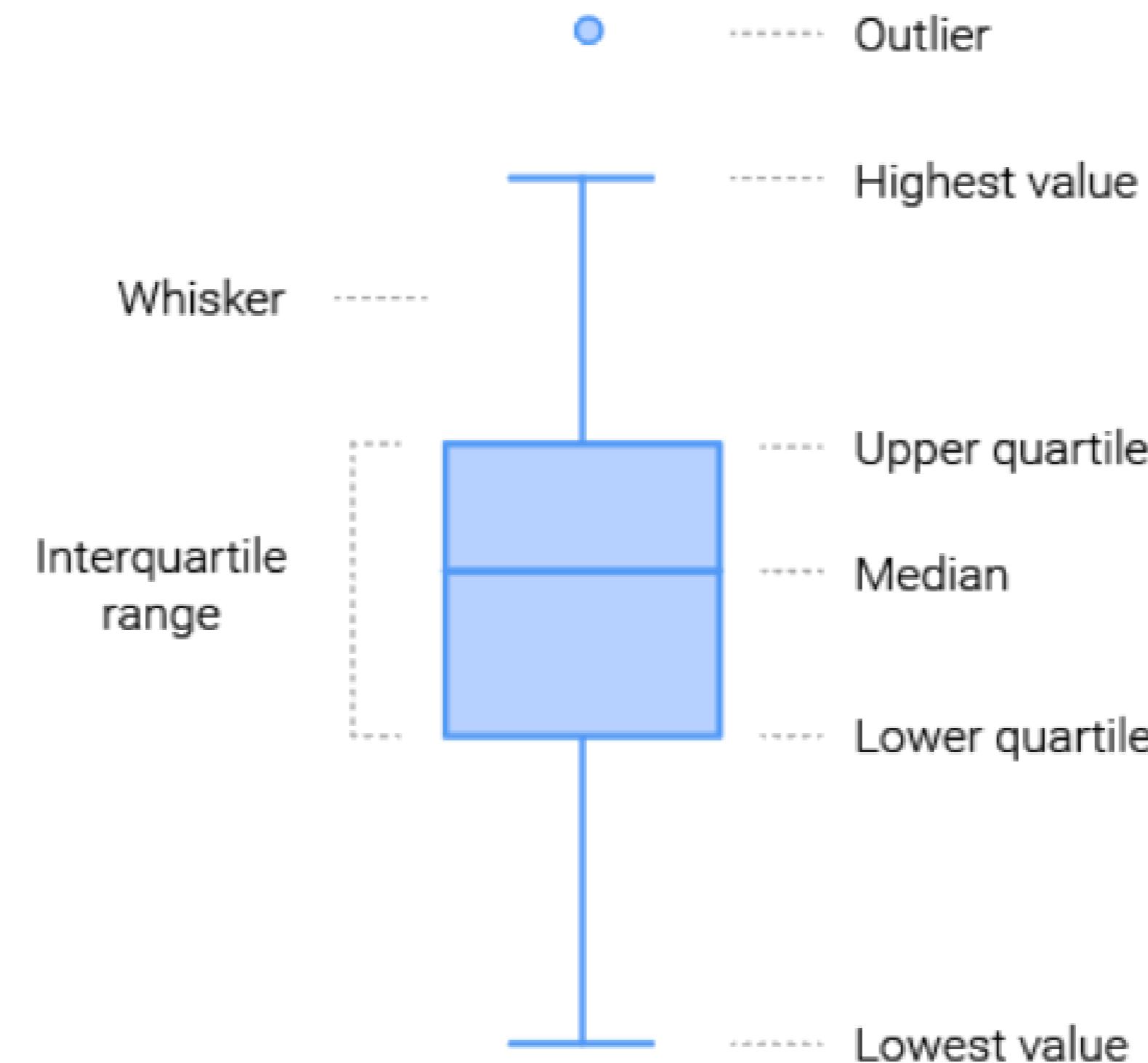
- Twee zeer aantrekkelijke eigenschappen:
  - Uitgedrukt in dezelfde eenheid als de waarden van de variabele, en
  - Uitvergrote afwijkingen beperkt.

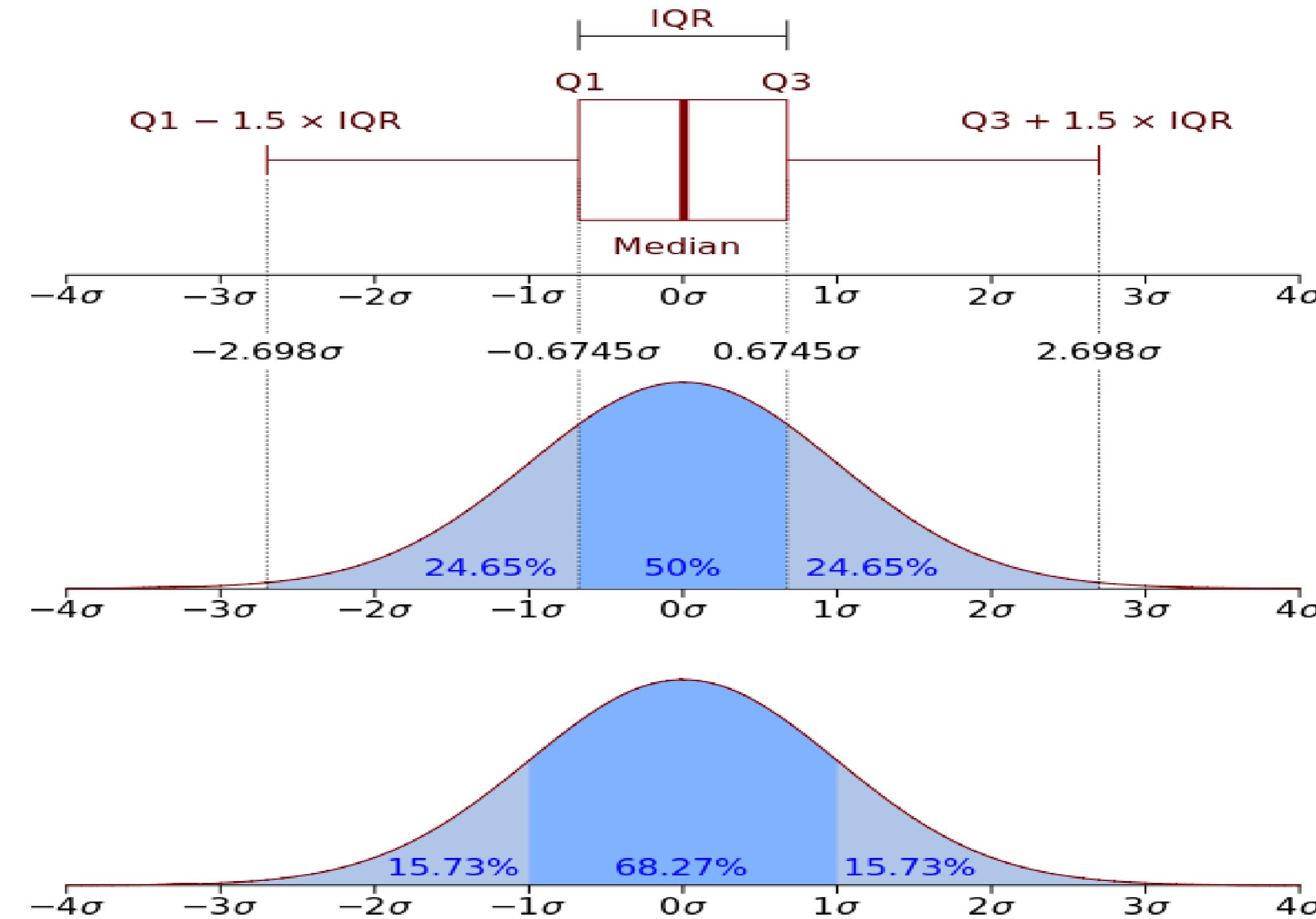
BOX PLOT

BOX PLOT

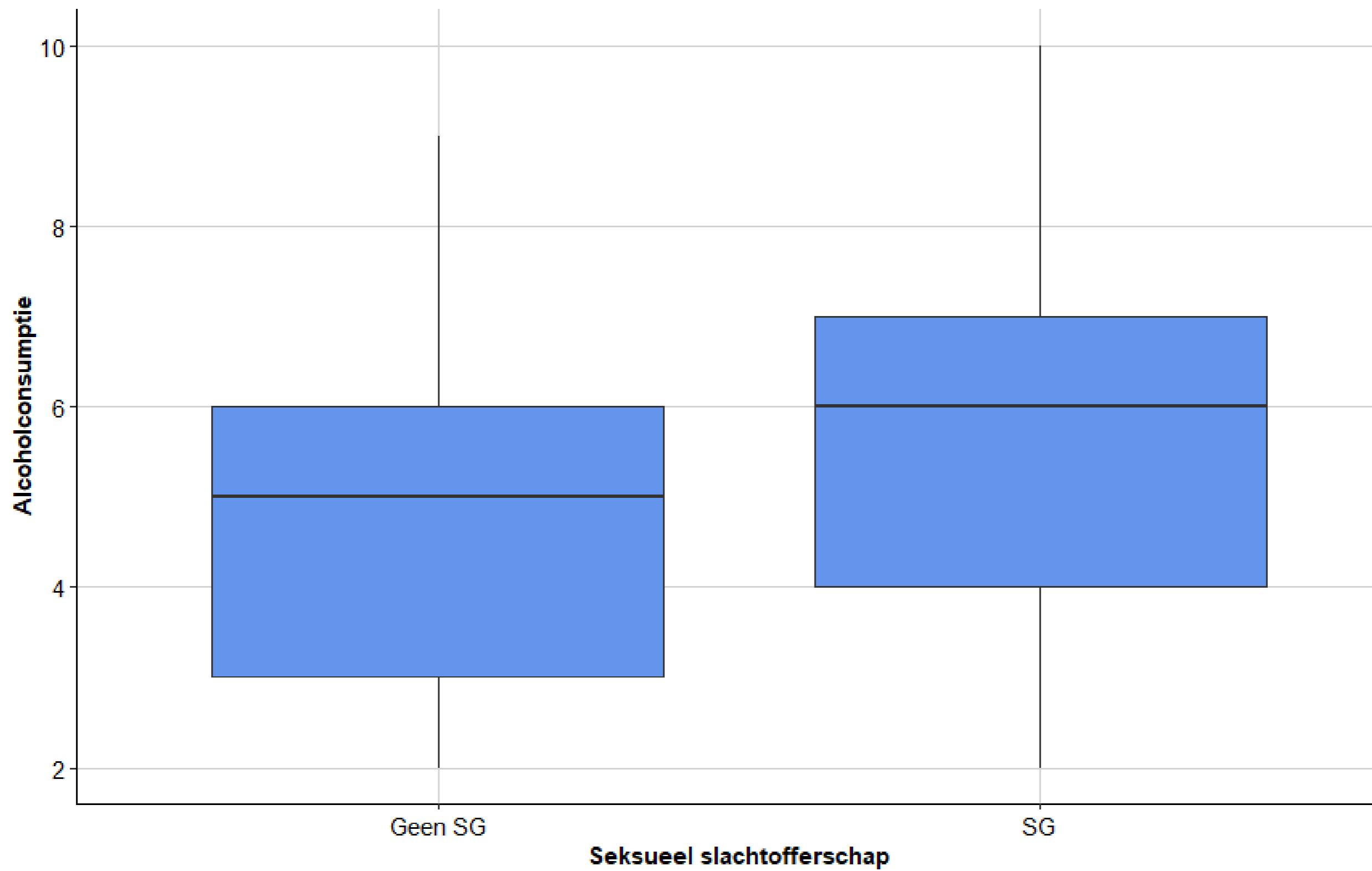
- Ordinale en metrische variabelen.
- Visuele evaluatie van informatie m.b.t. centraliteit en spreiding van frequentieverdeling variabele in één grafiek.
- Zgn. vijfgetallensamenvatting:
  - Mediaan: $Q_2 = M_d$.
  - Kwartielen: Q_1 en Q_3 .
  - Minimale en maximale niet-uitschietende waarden:
$$Q_1 - 1.5 * (Q_3 - Q_1) = \min \text{ en } Q_3 + 1.5 * (Q_3 - Q_1) = \max.$$

BOX PLOT

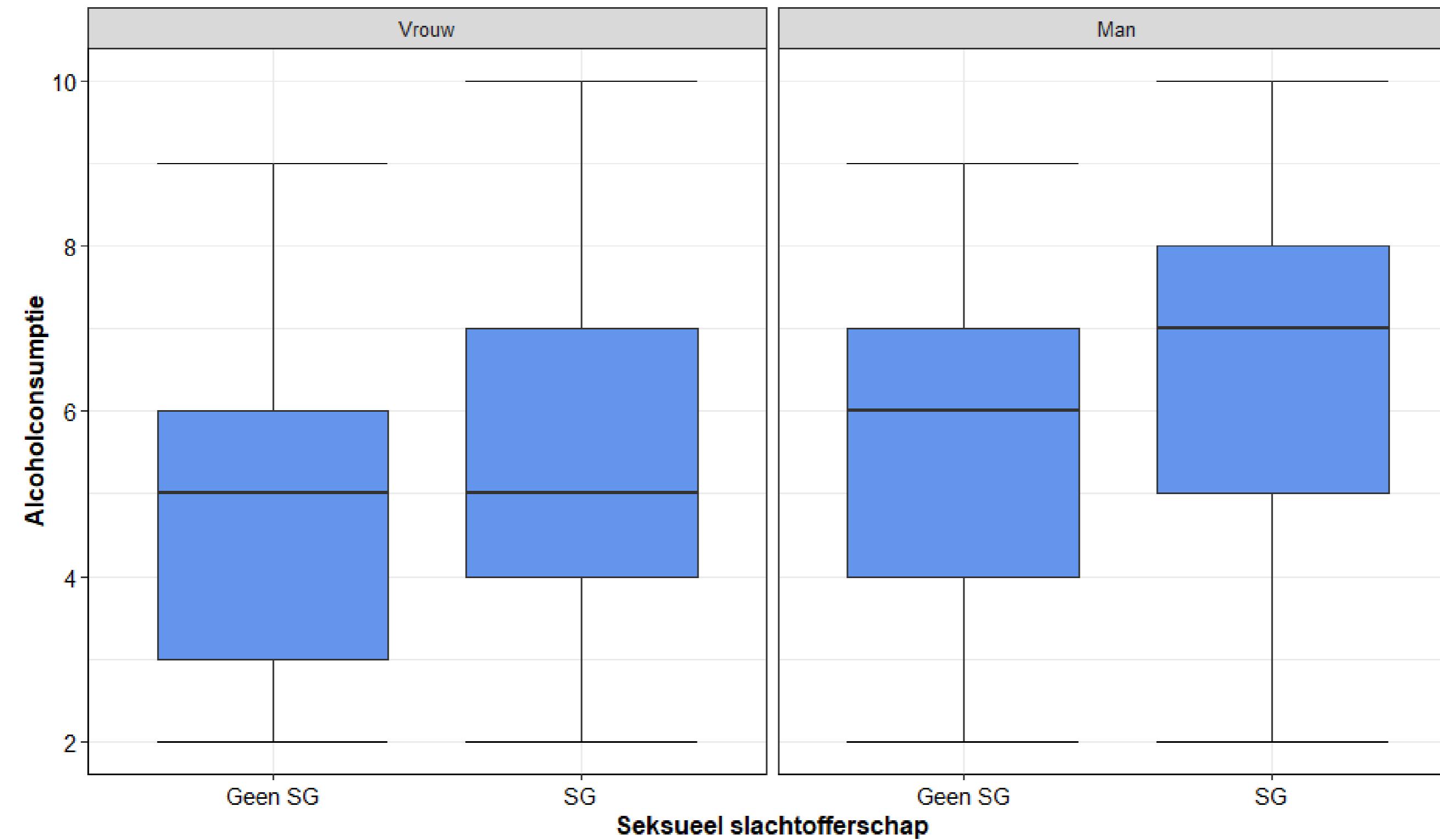

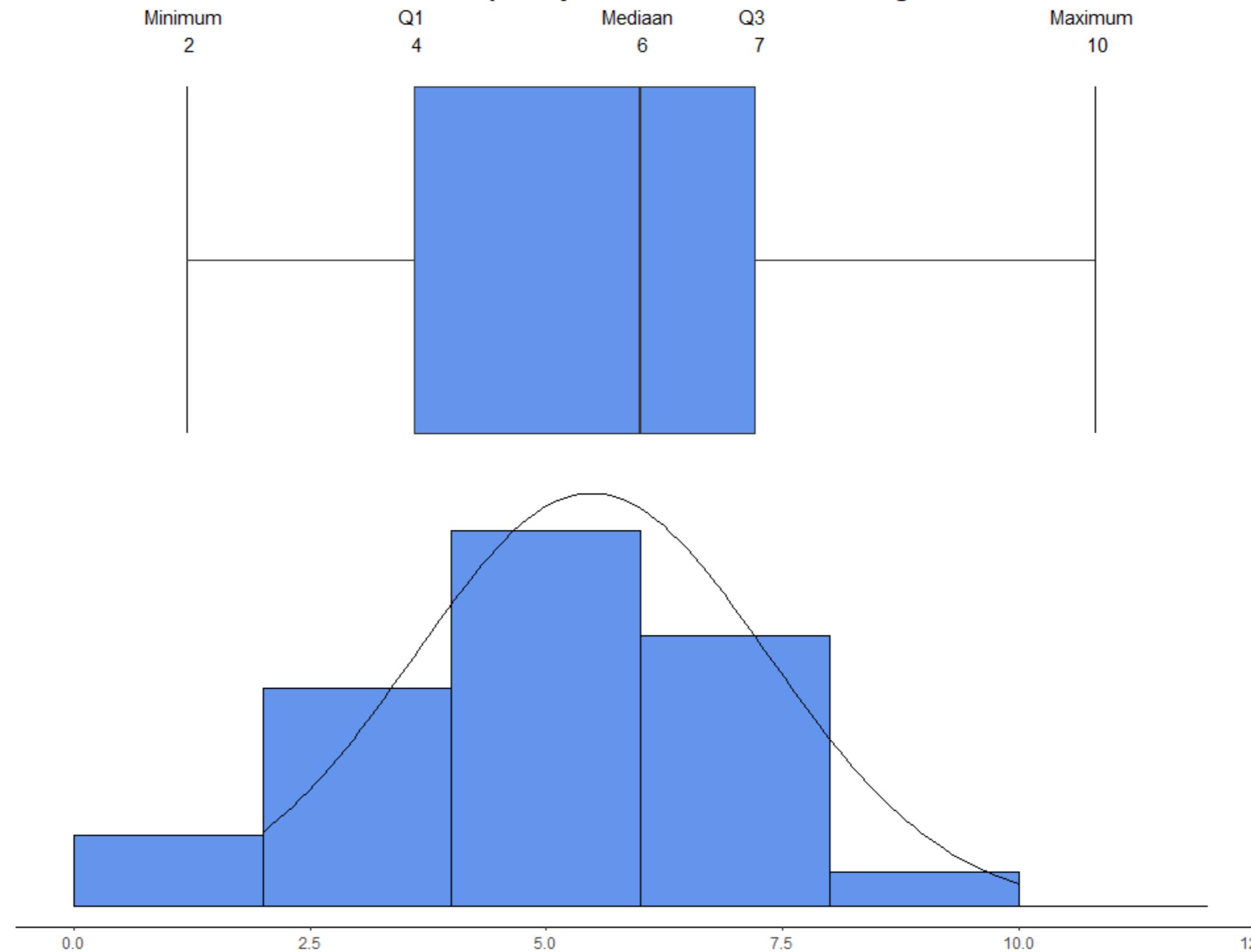
Alcoholconsumptie en seksueel slachtofferschap

Alcoholconsumptie en seksueel slachtofferschap

Alcoholconsumptie bij slachtoffers van seksueel geweld

Prof. Dr. Christophe Vandeviver

Onderzoeksprofessor Criminologie UGent

VAKGROEP CRIMINOLOGIE, STRAFRECHT &
SOCIAAL RECHT

E christophe.vandeviver@ugent.be

T +32 9 264 67 38

www.ugent.be

 Universiteit Gent

 @ugent

 Ghent University